

ZAŁĄCZNIK do Uchwały Nr 4.2017.2018
Rady Pedagogicznej
Szkoły Podstawowej nr 77 w Poznaniu
z dnia 18 września 2017r.
w sprawie programu wychowawczo - profilaktycznego
w Szkole Podstawowej nr 77 w Poznaniu
Załącznik nr 4 do protokołu RP nr II.2017.2018

SZKOLNY PROGRAM

WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

Szkoła Podstawowa nr 77
im. 15. Pułku Ułanów Poznańskich
w Poznaniu

Rada Rodziców

Dyrektor szkoły

Poznań, wrzesień 2017 r.

Spis treści

I Wprowadzenie do programu	3
II Misja i wizja szkoły	3
III Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego	5
IV Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas I- III	10
V Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas IV – VIII	14
VI Ewaluacja programu	21
Załącznik nr 1 Program wychowawczo – profilaktyczny	22

Podstawa prawna:

- art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz. 59 i 949) w związku z art. 84 ust. 2 pkt 1 tej ustawy i art. 307 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r.
- Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz.60 i 949)

I Wprowadzenie do programu.

Nadrzędnym celem naszej szkoły jest wszechstronny rozwój Ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jest środowiskiem wychowawczym, które ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować pozytywne postawy, minimalizować deficyty w celu wyrównania szans edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę.

Program powstał w oparciu o wizję i misję szkoły, które zostały opracowane przez zespół ds. programu wychowawczo – profilaktycznego, po uprzednim zdiagnozowaniu potrzeb uczniów i nauczycieli oraz oczekiwań rodziców.

Przedstawia w sposób całościowy treści i działania o charakterze wychowawczo – profilaktycznym podejmowane w szkole i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.

II Misja i wizja szkoły.

Misja szkoły

Nasza szkoła, jako placówka otwarta na potrzeby uczniów i środowiska lokalnego:

- wychowuje ucznia świadomego przynależności do środowiska szkolnego;
- uczy podejmowania wysiłku poznawczego i intelektualnego;
- rozbudza ciekawość świata i otwartość na zmiany w nim zachodzące;
- wychowuje ucznia odpowiedzialnego i świadomego, bogatego w wiedzę i umiejętności niezbędne do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającym się świecie;
- dopinguje do różnorodnych twórczych inicjatyw;
- kształtuje poczucie odpowiedzialności za podjęte działania i przyjęte na siebie obowiązki;
- uczy pracy w zespole;
- wychowuje w duchu tolerancji, poszanowania cudzej odmienności i inności;
- umacnia wiarę we własne siły, w realność sukcesu w różnych dziedzinach zgodnie z jednostkowymi predyspozycjami;
- uczy obiektywnej oceny własnych poczynań;
- wskazuje na interesujące formy spędzania wolnego czasu, sprzyjające wszechstronnemu rozwojowi dziecka i rozładowujące napięcia emocjonalne;

- promuje zdrowy styl życia i świadomość ekologiczną;
- uczy otwartości na nowe technologie informacyjne i techniki komputerowe;
- wychowuje uczniów świadomych i dumnych z polskiej historii oraz kultury, szanujących tradycje narodowe z jednoczesnym poszanowaniem kultur i wartości innych narodów;
- uczy otwartości na potrzeby drugiego człowieka, w tym niesienia pomocy;
- wychowuje uczniów dbających o bezpieczeństwo swoje i innych;

Wizja szkoły

Szkoła Podstawowa nr 77 jest szkołą przyjazną, bezpieczną, promującą zdrowy styl życia, mającą na uwadze wszechstronny rozwój wszystkich uczniów. Panuje w niej klimat sprzyjający twórczej pracy uczniów i nauczycieli. Nasza szkoła kształtuje ucznia szanującego innych, odpowiedzialnego, świadomie podejmującego decyzje w szybko zmieniającej się rzeczywistości. Szkoła uwzględnia potrzeby i możliwości uczniów, rozwija uzdolnienia i zainteresowania wychowanków. W działaniach na rzecz wszechstronnego rozwoju dziecka współpracuje z rodziną, instytucjami i środowiskiem lokalnym. Tworzy atmosferę, w której rodzic aktywnie uczestniczy w procesie wychowawczo-dydaktycznym, współdziała z nauczycielem i go wspiera. Uczniowie naszej szkoły staną się świadomymi i odpowiedzialnymi obywatelami, dumnymi z własnego pochodzenia, żyjącymi w zgodzie z środowiskiem przyrodniczym, dbającymi o prowadzenie zdrowego trybu życia, szanującymi kulturę i tradycję.

III Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

1. Założenia ogólne.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresie osiągnięcia pełnej dojrzałości w sferze:

- **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności pełnienia ról społecznych;
- **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia;

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadanek, zajęć warsztatowych, szkoleń, udziału w przedsięwzięciach artystycznych, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

2. Zadania:

- budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;

- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- rozwijanie działalności samorządowej;
- kształtowanie przyjaznej atmosfery w szkole lub placówce;
- budowanie prawidłowych relacji : uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel, nauczyciel – nauczyciel, nauczyciel – rodzic;

3. Cele szczegółowe:

Uczeń naszej szkoły:

- jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka;
- udziela pomocy rówieśnikom;
- szanuje ludzi i respektuje ich prawa;
- jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka;
- jest odpowiedzialny;
- potrafi rozwiązywać konflikty;
- panuje nad emocjami;
- jest asertywny;
- potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia;
- godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz;
- kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata;
- czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym;
- dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń;
- może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym;
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych;
- zna i stosuje zasady zdrowego stylu życia;

4. Model absolwenta.

Realizując misję naszej szkoły i działając zgodnie z jej wizją, dążymy do wykształcenia i wychowania ucznia, który...

...jest ciekawy świata

potrafi się uczyć, poszerza wiedzę na miarę swoich możliwości korzysta z nowoczesnych zdobyczy techniki jest wrażliwy na piękno przyrody

...jest aktywny

posiada zainteresowania i rozwija je na miarę swoich możliwości jest twórcą i odbiorcą sztuki i kultury jest kreatywny w swoich działaniach wykazuje się samodzielnością

...jest odpowiedzialny

podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje umie samodzielnie rozwiązywać problemy cieszy się z sukcesów i potrafi akceptować porażki zna swoje słabe strony i pracuje nad nimi

...jest otwarty

umie współdziałać w grupie potrafi bronić swoich racji i szanuje zdanie innych nie ma problemów z nawiązywaniem kontaktów z rówieśnikami

...jest optymistą

pozytywnie patrzy na świat lubi siebie i innych wierzy w swoje możliwości umie odróżniać dobro od zła

...jest prawy

jest uczciwy i prawdomówny zna zasady dobrego zachowania się i przestrzega ich, zna symbole regionalne, narodowe i religijne i wie jak się wobec nich zachować, zna patrona szkoły i jest z niego dumny

... jest tolerancyjny

rozumie, że różnice między ludźmi są zjawiskiem naturalnym, szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby innych

...jest krytyczny

selekcjonuje i porządkuje zdobyte informacje, ocenia ich wiarygodność i przydatność do określonego celu, zdobytą wiedzę potrafi wykorzystać w praktyce

...jest świadomy swoich praw i praw innych ludzi

zna swoją wartość, swoje prawa zna i respektuje prawa innych

...jest Polakiem i Europejczykiem

komunikuje się w języku ojczystym i obcym zna kulturę i obyczaje swojego kraju oraz państw unii europejskiej

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat oczekiwań rodziców w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych;
- spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy;
- analizy stanu wychowania w szkole poprzez obserwację bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika;

6. Kryteria efektywności.

- a. Wszyscy uczniowie naszej szkoły biorą udział w programie wychowawczo - profilaktycznym.
- b. Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo - Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
- c. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

W szkole pamiętamy o tym, aby dawać uczniom zachętę, uczyć się śmiałości, w pełni ją akceptować. Uczniowie uczą się samoakceptacji i realizowania stawianych sobie celów. Wychowywani są w poczuciu bezpieczeństwa. Otaczani rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość.

7. Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

1) Dyrektor szkoły:

- a) dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole;

- b) wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym;
- c) stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej;
- d) kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego;
- e) organizuje szkolenia dla nauczycieli;
- f) dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;

2) Pedagog i psycholog szkolny:

- a) ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom;
- b) ma obowiązek ścisłej współpracy z Policją, Strażą miejską, MOPS-em, sądem dla nieletnich;
- c) diagnozuje problemy wychowawcze;
- d) poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn;
- e) doskonalą swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki;

3) Nauczyciel:

- a) ma obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego;
- b) wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów;
- c) udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów;
- d) odpowiada za bezpieczeństwo podczas sprawowania opieki nad uczniami;

4) Wychowawca klasy:

- a) prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym szkolenia i konsultacje dla rodziców;
- b) dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie

warunków wspomagających ich rozwój i przygotowują uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie;

- c) poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków;
- d) uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości;
- e) realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- f) koordynują pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie;

5) Rodzice:

- a) współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci;
- b) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci, biorą pełną odpowiedzialność za czas spędzony w szkole przez ucznia po zakończonych zajęciach edukacyjnych, dodatkowych i świetlicowych;**

IV Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas I- III.

Zadania o charakterze wychowawczo- profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Wzajemne poznanie się.	<ul style="list-style-type: none"> • udział w zabawach integrujących grupę lub zespół klasowy; • udział w uroczystościach klasowych i szkolnych;
Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań.	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja konkursów tematycznych; • udział w przedsięwzięciach artystycznych, projektach i programach szkolnych;
Poznanie reguł zachowania w miejscach publicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie właściwych postaw i zachowań społecznych;

	<ul style="list-style-type: none"> • czynny udział w imprezach kulturalnych; • przestrzeganie zasad bezpieczeństwa, kulturalnego i dobrego zachowania;
Przeciwdziałanie agresji i przemocy utrudniające życie we współczesnym świecie.	<ul style="list-style-type: none"> • praca nad doskonaleniem swojego charakteru i wyzbyciem się słabości; • eliminowanie niepożądanych zachowań; • uczenie asertywności oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
Bezpieczeństwo.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z regulaminami oraz zasadami BHP; • pogadanki, warsztaty, konkursy i programy dotyczące bezpieczeństwa; • zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi oraz z zasadami pierwszej pomocy;
Wdrażanie ucznia do samodzielności.	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych, samodzielnej pracy na lekcji, korzystania z biblioteki oraz stołówki szkolnej;
Tolerancja dla inności. Prawa dziecka.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z Konwencji o Prawach Dziecka; • zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia; • wskazanie miejsc i osób, do których uczniowie mogą zwrócić się z prośbą o pomoc;

	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja pogadanek, prezentacji, warsztatów na temat tolerancji i szacunku w stosunku do innych ludzi;
Dbłość o dobry klimat w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o dobre samopoczucie uczniów oraz dobrą atmosferę w szkole; • obserwowanie zachowań w grupie rówieśniczej uczniów; • współpraca międzyklasowa oraz międzysamorządowa;
Kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o kultywowanie tradycji związanych ze szkołą, jej patronem, regionem, krajem; • kształtowanie wiadomości na temat symboli narodowych i europejskich; • uczestnictwo w uroczystościach szkolnych oraz państwowych;
Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji; • realizowanie projektów szkolnych, udział w konkursach tematycznych, przedsięwzięciach artystycznych;
Propagowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie wiedzy na temat higieny i zdrowego stylu życia na zajęciach edukacyjnych oraz zajęciach dodatkowych; • udział w konkursach, warsztatach, projektach szkolnych o tematyce prozdrowotnej; • aktywne uczestnictwo w programie

	<p>„Szkoła Promująca Zdrowie”;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie wiadomości na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych poprzez pogadanki, gazetki szkolne;
<p>Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych; • zapewnienie opieki psychologicznej i pedagogicznej, współpracowanie z poradnią psychologiczno – pedagogiczną;
<p>Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią; • dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami; • konsultacje dla uczniów i rodziców; • podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń; • zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami; • udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną; • doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków

	<p>i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach;</p>
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z sytuacją ucznia poprzez rozmowy oraz konsultacje z rodzicami; • wskazanie miejskich instytucji pomocy rodzinom; • zapewnienie wsparcia psychologa i pedagoga szkolnego; • wszczęcie procedury „Niebieskiej karty”;

V Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas IV – VIII

Zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Rozwój osobowości ucznia.	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów; • wdrażanie do samooceny; • kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami, kreowania własnego wizerunku; • motywowanie do nauki szkolnej; • rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań, uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i projektach oraz konkursach szkolnych; • rozwijanie zdolności twórczego

	<p>myślenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie indywidualnych talentów i uzdolnień; • pomoc w radzeniu sobie z własnymi trudnościami; • kształtowanie hierarchii wartości; • współpraca z uczniem zdolnym oraz z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych;
<p>Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z normami współżycia społecznego; • kształtowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się; • poszanowanie praw i potrzeb innych ludzi; • wdrażanie do empatii; • współpraca w zespołach; • realizacja projektów w zespołach; • kształtowanie umiejętności poprawnego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych; • rozpoznawanie, nazywanie i eliminowanie zachowań agresywnych;
<p>Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych; • poszanowanie mienia szkoły;

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły; • zapoznanie uczniów z dokumentacją szkolną (statut, regulaminy, PSO, WSO) i wdrażanie do przestrzegania obowiązujących zasad;
Nawiązanie współpracy międzynarodowej.	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca ze szkołami w ramach programu Erasmus +;
Kształtowanie postaw patriotycznych	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z historią miasta, patrona szkoły i regionu; • aktywne uczestnictwo w apelach szkolnych przygotowanych przez uczniów; • aktywne uczestnictwo w obchodach dnia patrona oraz kultywowanie pamięci; • kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów; • wykonanie okazjonalnych gazetek i wystaw na holu szkoły oraz udział w projektach i konkursach szkolnych;
Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • aktywne uczestnictwo w zajęciach na lekcjach przyrody, biologii, chemii, fizyki, geografii;

	<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo w konkursach, projektach, happeningach związanych z tematyką ekologiczną; • aktywny udział w działaniach ekologicznych;
Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych, omówienie konsekwencji takich zachowań;
Likwidacja deficytów rozwojowych, w szczególności u dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnym.	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych; • indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym; • współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną;
Pomoc materialna dzieciom z rodzin o niskim statusie materialnym.	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z MOPS; • pozyskanie sponsorów; • czynny udział w akcjach charytatywnych;
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów Wychowawczych.	<ul style="list-style-type: none"> • bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią; • indywidualne rozmowy z uczniem oraz konsultacje dla rodziców; • zapoznanie rodziców z Statutem Szkoły i regulaminami, programem wychowawczo – profilaktycznym szkoły i klasy;

	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień; • prowadzenie działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami;
Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • zebrania oraz indywidualne konsultacje z rodzicami i nauczycielami; • aktywny udział w życiu szkoły, uroczystościach i imprezach szkolnych;
Zdrowy styl życia.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki dotyczące zdrowia i zdrowego trybu życia na zajęciach edukacyjnych; • wdrażanie i poszerzanie informacji o higienie własnego ciała oraz racjonalnym i zdrowym odżywianiu się; • udział szkoły w programie: „Szkoła Promująca Zdrowie”; • fluoryzacja zębów - program profilaktyczny; • rozwijanie tężyzny fizycznej na lekcjach wychowania fizycznego oraz zajęciach dodatkowych; • dbałość o czystość, ład i estetykę otoczenia; • organizacja gazetek tematycznych, konkursów i programów

	<p>dotyczących promocji zdrowia i ratownictwa medycznego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień w formie szkoleń, warsztatów i kursów;
<p>Profilaktyka zagrożeń.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • diagnoza środowiska ucznia narażonego na zagrożenia; • wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy w sytuacji sięgania po narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotynę; • organizacja gazetek tematycznych, konkursów, programów, projektów, pogadań na temat używek dla uczniów; • bieżące informowanie rodziców o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o swoich sugestiach i spostrzeżeniach; • systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, przemocą, cyberprzemocą; • zapoznanie uczniów ze zbiorem zasad i norm obowiązujących w szkole;

	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, lekcje wychowawcze; • przeprowadzenie zajęć warsztatowych „Stop przemocy i agresji w szkole”; • stała współpraca z gronem pedagogicznym i pracownikami szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów; • reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania ucznia; • spotkania z przedstawicielami Policji oraz straży miejskiej dotyczące odpowiedzialności nieletnich; • propagowanie wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych (terroryzm, głód, choroby); • informowanie uczniów o sposobach radzenia sobie w sytuacjach problemowych, wskazanie miejsc, w których udzielana jest pomoc; • omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu, ujawnienia danych osobowych;
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów; • ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności

	<p>wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”;</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywna współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia; • pogłębianie wiedzy pedagogicznej w zakresie problematyki przemocy, uczestnictwo w szkoleniach; • współpraca z policją, strażą miejską, MOPS-em, kuratorem;
--	---

VI Ewaluacja programu.

Monitoring programu wychowawczo - profilaktycznego prowadzony jest na bieżąco przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych, pedagoga, psychologa. Poddawany jest systematycznej ewaluacji i modyfikowany zgodnie z zaistniałymi sytuacjami, ma charakter otwarty. Ewaluacja programu dokonywana będzie na zakończenie każdego roku szkolnego. Bieżący monitoring i roczna ewaluacja pozwala na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych.

Narzędzia monitorujące: obserwacja zachowań uczniów, aktywności, dyskusje z uczniami i z rodzicami, analiza wytworów uczniów, dokumentów szkolnych, wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

Narzędzia ewaluacyjne: informacje udzielane przez nauczycieli, uczniów i rodziców, informacje zebrane podczas spotkań z rodzicami, informacje dotyczące współpracy z instytucjami wspomagającymi, ankiety dla uczniów, ankiety dla rodziców, wywiad (dyrektor szkoły, rada rodziców) obserwacja i ocena zachowań.

Szkolny program profilaktyczno - wychowawczy jest modyfikowany, a podstawą do jego modyfikacji jest analiza potrzeb uczniów, potrzeb środowiska oraz zmiany w prawie oświatowym.

Załącznik nr 1 Program wychowawczo – profilaktyczny

Tabela nr 1. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I-III

OBSZAR	ZADANIA - KLASY I-III
Zdrowie - edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje - kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; • rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; • kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.
Kultura - wartości, normy, wzory zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się; • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła;

OBSZAR	ZADANIA - KLASY I-III
Kultura - wartości, normy, wzory zachowań cd.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, • określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, • wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, • budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.
Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, • kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, • kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów;

OBSZAR	ZADANIA - KLASY I-III
Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych) cd.	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach • przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; • kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

Tabela nr 2. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w klasach IV-VIII

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie - edukacja zdrowotna	<p>Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.</p> <p>Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p> <p>Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.</p> <p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują.</p> <p>Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.</p> <p>Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości.</p> <p>Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje.</p> <p>Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	<p>Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania - charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.</p> <p>Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p> <p>Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Relacje - kształtowanie postaw społecznych	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).</p>	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p>
Kultura - wartości, normy i wzory zachowań	Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.	Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności	Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Kultura - wartości, normy i wzory zachowań cd.	<p>Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p>	<p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodo-wego.</p>	<p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</p>	<p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>
Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu - podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.</p>	<p>Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p>	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p>	<p>Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.</p>

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych) cd.	<p>Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.</p>	<p>Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p>	<p>Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.</p> <p>Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych - określanie alternatywnych rozwiązań problemu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu - podstawy negocjacji i mediacji.</p>

Źródło informacji:

- www.reformaedukacji.men.gov.pl
- www.ore.edu.pl

Zespół w składzie:

1. Violetta Grześkowiak
2. Paulina Błażejczak
3. Ewelina Macurek
4. Karolina Niemier
5. Sylwia Piórkowska